

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 16-05-24680 ב' ב

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת ורדה פלאוט, אב"ד

כבוד השופט צבי ויצמן

כבוד השופטת חנה קיציס

מעוררת

א.ב.

ע"י עו"ד ליהיא כהן דמבינסקי

נגד

משיב

א.ב.

ע"י ב"כ עו"ד איריס גרבר

פסק דין

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
1. ערעור על פסק דינו של בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה מיום 11.4.16 (כב' השופטת א. גוס), אשר קיבל את תביעת המשיב וקבע כי משמורת בנם הקטין של הצדדים תהא משותפת והסדרי השהות בין הקטין לבין כל אחד מההורים יהיו בהתאם להמלצות התסקיר. כן חוייבה המערערת בהוצאות משפט בסך 20,000 ₪.
 2. ברקע הדברים יצויין כי המערערת והמשיב נישאו וליזו ביום *** והתגרשו ביום ***. הקטין נולד ביום *** ובעת מתן פסק הדין היה כבן 7.5. עובר לגירושיהם חתמו הצדדים על הסכם גירושין שקיבל תוקף של פסק דין ביום 22.11.11. בהסכם נקבע כי משמורת הקטין תהא אצל המערערת וכי הסדרי השהות הקטין אצל המשיב (מעל גיל 3.5) יהיו כדלקמן: בימים שני ורביעי יקח המשיב את הקטין ישירות מהמוסד החינוכי בו הוא לומד ויחזירו יום אחד בשבוע (שני או רביעי) לבית המערערת בשעה 20:00 וביום האחר ילון הקטין אצל המשיב והוא יוחזר למחרת למוסד החינוכי. בכל סוף שבוע שני יקח המשיב את הקטין מהמוסד החינוכי ביום ו' עד לצאת השבת בשעה 20:00. כן הוסכם כי הקטין ישהה אצל כל אחד מהוריו במחצית החופשות והחגים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 16-05-24680 ב' ב

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 ביום 27.11.14 הגיש המשיב תביעה לקביעת משמורת משותפת וחלוקת זמני שהות שווים
 2 בינו לבין המערערת. בתביעתו, ציין המשיב כי זו מוגשת הן בשמו והן בשם הקטין (סעיף 30
 3 לכתב התביעה).

4 המשיב טען במי"ש קמא כי הוא נישא בשנית בשנת 2012 ונולדו לו בנות תאומות. הוא
 5 מתגורר עם משפחתו בסמוך לכתובת המערערת. לטענתו, בעת החתימה על הסכם הגירושין
 6 הוא עבד במשמרות שאורכן 24 שעות כל אחת ועייב לא יכול היה להתחייב להסדרי שהות
 7 רחבים יותר מאלה שנקבעו. כיום הוא עובד בשעות עבודה רגילות. יש לו חדר המיועד לקטין
 8 והקטין הוא חלק בלתי נפרד ממשפחתו החדשה. הצדדים ניהלו הליך של תיאום הורי, אך
 9 בקשתו של המשיב להרחבת הסדרי הראיה נתקלה בסירוב מוחלט מצידה של המערערת
 10 וההליך נפסק. המשיב הוסיף וציין כי הקטין עצמו מבקש לשהות עם המשיב ואחיותיו פרקי
 11 זמן ארוכים יותר.

12 המערערת טענה כי אין מקום לשנות את הקבוע בהסכם הגירושין. לטענתה לא השתנה דבר.
 13 הסיבה לקביעת המשמורת והסדרי השהות לא היתה בשל עבודתו של המשיב במשמרות ולא
 14 בשל חזקת הגיל הרך. לטענתה, המשיב מעדיף את ההליך המשפטי על פני התיאום ההורי.
 15 היא מוסיפה וטוענת כי יש חשיבות לעקרון סופיות הדין. על המשיב היה להוכיח שינוי
 16 נסיבות מהותי. שינוי בגילו של הקטין אינו מהווה שינוי מסוג זה.

17

18 פסק דינו של בימ"ש קמא- 3

19

20 בית המשפט קיבל את טענות המשיב. כאמור בנימוקי פסק הדין, הוזמן והתקבל תסקיר
 21 (מיום 3.9.15) בו פורטו טענות הצדדים. באשר לקטין דווח כי הוא אהוב על ידי שני הוריו וכי
 22 שניהם משמעותיים בחייו. הקטין הביע רצונו להרחיב את הסדרי השהות אצל האב וללון
 23 בביתו. עורכת התסקיר המליצה על קביעת משמורת משותפת והסדרי שהות מורחבים.
 24 עורכת התסקיר נחקרה בפני בית המשפט קמא. בחקירתה, הבהירה כי היא בוחנת כל מקרה
 25 לגופו תוך שהיא מודעת לפסיקה ולמחקרים בנושא. היא אישרה כי בין הצדדים תקשורת
 26 טובה וכי שניהם דואגים לקטין.

27

28 המערערת אף היא נחקרה. אף שהכחישה שהיא מסיתה את הקטין, התרשם בית המשפט כי
 29 המערערת אינה מהססת להטיל ספק באבהותו של המשיב וביכולתו לסייע לקטין בעת הצורך.
 30 המערערת הודתה כי ציינה במפורש בכתב תביעתה (בהליך הקודם) כי המשיב עובד
 31 במשמרות. כן התרשם בית המשפט מאדישותה של המערערת כלפי העובדה שהמשיב אינו
 32 רואה את הקטין משך חמישה ימים רצופים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 16-05-24680 ב' נ' ב

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 בית המשפט הפנה לסעיף 74 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות תשכ"ב-1962,
 3 המסמיך את בית המשפט לשנות או לבטל החלטות ע"פ חוק זה "אם נשתנו הנסיבות או נתגלו
 4 עובדות נוספות לאחר שנתן החלטות". נקבע כי השיקול היחיד הינו שיקול טובת הילד וכי
 5 אין בית המשפט כבול בהחלטות קודמות בעניין משמורת, אף לא בהחלטה המאשרת את
 6 הסכמת הצדדים לגבי המשמורת ככל שטובת הקטין מחייבת שינוי בהחלטה בנושא זה. אין
 7 מניעה להתבסס על המלצות המובאות במסגרת תסקיר וניתן להתחשב ברצונו של הקטין
 8 המשתתף בהליך ע"פ פרק כ"ז לתקסד"א, תקנה 258לג2. בפועל, השיחה עם הקטין עמדה
 9 בקנה אחד עם המלצות התסקיר.

10

11 צוין כי בנסיבות העניין התקיימו התנאים המרכזיים לקביעת משמורת משותפת: מסוגלות
 12 הורית טובה, רמה גבוהה של שיתוף פעולה בין ההורים, רצון הילד, מעורבות רבה של ההורים
 13 בחיי הילד, קיומו של קשר טוב ותקין בין שני ההורים לבין הילד, מגורים בסמיכות. לפיכך
 14 נקבעה כאמור משמורת משותפת לשני ההורים והורחבו הסדרי השהות.

15

16

4. תמצית טענות המערערת-

17

18 לא נתקיימו התנאים לשינוי המשמורת והסדרי השהות שנקבעו בהסכם שקיבל תוקף של
 19 פסק דין מאחר ולא חל שינוי מהותי בנסיבות. על כן שגה בית משפט קמא כאשר הגיע
 20 למסקנה שונה בנושא זה.

21

22 בשולי הדברים, מסכימה המערערת להרחבה מסוימת של הסדרי השהות, והוספת לינה בשני

23

24 ימים נוספים בפרק זמן של שבועיים.

25

26 לשאלת בית המשפט השיבה המערערת כי בעוד שע"פ ההסכם מדובר בשלוש לינות בשבועיים,
 27 הרי ע"פ פסק הדין מדובר בשבע לינות בשבועיים. היא מסכימה לחמישה לילות בהם ילון
 28 הקטין אצל המשיב, בתנאים שפירטה. יצוין כי המערערת אינה מתנגדת ואינה רואה פגם
 29 בכך שע"פ הצעתה יוצר מצב שבו הקטין ילון ברצף כל לילה בבית אחר (למעט בסופי שבוע).

30

31 כן טוענת המערערת כי ההוצאות בהן חוייבה גבוהות ומהוות "הוצאות עונשיות".

32

33

5. דיון והכרעה-

34

35

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 16-05-24680 ב' נ' ב

תיק חיצוני : מספר תיק חיצוני

- 1 יאמר מייד כי פסק הדין מפורט ומנומק היטב ולא מצאנו כי נפלה בו שגגה משפטית או
2 עובדתית.
3
4 לא מצאנו ממש בטענת המערערת לפיה לא התקיימו התנאים לשינוי ההסכמות אשר אושרו
5 על ידי בית המשפט במסגרת הסכם הגירושין.
6
7 הכלל הוא כי קביעות המשמורת נתונות לשינוי בכל עת, על פי הנסיבות ובהתאם לטובת הילד.
8 הדבר נלמד באופן מפורש מנוסח סעיף 74 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, כפי
9 שנקבע בצדק על ידי בימ"ש קמא.
10
11 אין לקבל את טענת המערערת לפיהן שינה בית המשפט את נטל ההוכחה, ובמקום שהמשיב
12 יוכיח כי השארת המצב הקיים (כאמור בהסכם) הוא לרעת הקטין, נוצרה יש מאין חזקה כי
13 המצב הקיים הינו לרעת הקטין (סעי' 26 לניקרי הטיעון מטעמה).
14 בית המשפט קמא לא שינה את נטל הראייה וזה נותר לפתחו של המשיב. אלא שעל המשיב
15 היה להוכיח מהי טובת הקטין במועד הגשת התביעה, ולא מה השינוי שחל "לרעתו" של
16 הקטין. מילים אחרות, אין מקום להוכיח כי המצב השתנה לרעה דווקא, וניתן בהחלט
17 לחזיח כי השינוי יביא להטבה. המשיב עמד בנטל זה וכך אכן הוכח. היינו, המשיב הוכיח הן
18 באמצעות עדותו שלא נסתרה, הן באמצעות עדות המערערת שבית המשפט מצא בה טעם
19 לפגם, ובעיקר באמצעות המלצות העובדת הסוציאלית, שהינה בעלת ניסיון ואובייקטיבית,
20 אשר בחנה את טובת הקטין וטובתו בלבד, כדין.
21
22 6. לא מצאנו כי באסמכתאות שציטטה המערערת יש כדי לסייע לה.
23
24 בבג"צ 4407/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים, מיום 2.12.98, דן בית המשפט
25 בסוגיית התביעה העצמאית של קטינים להגיש תביעה לאחר שהוריהם הגיעו להסכם שאושר
26 ע"י ערכאה שיפוטית. אלא שבעניינינו לא זו השאלה. המשיב הגיש התביעה בשם עצמו אף
27 שצ"מ כי זו מוגשת גם בשם הקטין, ועל כן אין כל נפקות לשאלה האם מדובר בתביעה
28 ראשונית, שאינה מחייבת הוכחת שינוי נסיבות, או האם מדובר בתביעה שניה המחייבת
29 ראייה כי חל שינוי בנסיבות.
30
31 7. יותר מכך, גם אם נלך לשיטת המערערת ונקבע כי מדובר בתביעה לשינוי פסק דין שניתן
32 בתביעה קודמת המצריך הוכחה כי חל שינוי בנסיבות, נחה דעתנו כי הנסיבות אכן השתנו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 16-05-24680 ב' נ' ב

תיק חיצוני: מספר תיק תיצתי

- 1 באופן המצדיק את שינוי ההסכמה שהיתה בין הצדדים בעבר, באופן שיורחבו הסדרי השהות
 2 בינו לבין המשיב עד לחלפת שוויון בזמני השהות אצל כל אחד מההורים בבחינת משמורת
 3 משותפת. שוכנענו כי הדבר עולה בקנה אחד עם טובת הקטין הספציפי שעניינו נדון כאן.
 4
 5 גילו של הקטין לכשעצמו מחווה שינוי בנסיבות דנו, ונבהיר - בעוד שבעת אישור ההסכם היה
 6 הקטין בגיל בו לא יכל להביע את רצונו, הרי שכיום הוא יכול לעשות כן, עשה כן והביע את
 7 דעתו כי רצונו להרחיב את שהייתו בבית המשיב. מהתסקיר עולה כי רצונו של הקטין תואם
 8 את טובתו. דומה כי די בכך.
 9
 10 איננו רואים חשיבות רבה בשאלה האם בעת החתימה על ההסכם עבד המשיב במשמרות, אם
 11 לא. כך או כך, כאמור, רצונו וטובתו של הקטין מובילים למסקנה אליה הגיע בית המשפט
 12 קמא. ומכל מקום, נראה כי יש ראיות לכך שאכן ההסכם בא לעולם שעה שתנאי עבודתו של
 13 המשיב היו שונים (נעדות המערערת עצמה, כאמור בסעיף 22 לפסק הדין).
 14
 15 אם אין די בכל אלה, הרי שבתסקיר העדכני שהוזמן על ידנו, מיום 7.11.16, אשר בחן את
 16 המצב הנתון היום לאחר הרחבת הסדרי השהות, נמצא כי התוצאות מדברות בעד עצמן:
 17 הקטין מרגיש אהוב על ידי שני הוריו, הוא ילד מקסים ונורמטיבי ומתפקד כשורה בבית
 18 הספר. על כן נותרו החמלצות בעיני, תוך הפניית הצדדים להליך תיאום הורי.
 19
 20
 21 גם בהפניה הנוספת של המערערת לא מצאנו משום סיוע לטענותיה. ברע"א 6308/98 פלדמן נ
 22 פלדמן, מיום 2.12.98, דן בית המשפט בתביעת מזונות שהוגשה לאחר שאושר הסכם בין
 23 הצדדים, ושאלת שינוי המשמורת לא נדונה שם כלל.
 24
 25 בשולי הדברים נעיר כי לא מצאנו מקום או צורך להתייחס למוצגים ת/10 ו-ת/11, ראיות
 26 חדשות שצרפה המבקשת ללא היתר לתיק המוצגים מטעמה. המוצג ת/10 הינו מייל שנכתב
 27 ע"י המתאמת ההורית אל המערערת בשאלה שאינה רלוונטית כלל (האם נתנה חוות דעת
 28 מטעמה לעורכת התסקיר). מסמך זה נערך בשנת 2015 ולא היתה מניעה להביאו בפני
 29 הערכאה הדיונית בעת ניהול המשפט. המוצג ת/11 אף הוא נערך בשנת 2015 וגם אותו ניתן
 30 היה להציג בפני שירותי הרווחה או בית המשפט, הוא איננו ערוך כחוות דעת וממילא אין בעל
 31 דין רשאי להגיש חוות דעת מטעמו (תקנה 258"ב לתקסד"א) ולתוכנו אין חשיבות לשאלה
 32 הנדונה בפנינו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 24680-05-16 ב' ב

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

באשר להוצאות-הלכה היא כי אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בסוגיית ההוצאות, גם אם אלו נראות גבוהות מעט מעל המקובל. אכן לא ראינו ממש בעמידת המערערות על עמדותיה הנוקשות ונכון היה לו היתה מטה ליבה לרצונו של הקטין ולהמלצות הגורמים המקצועיים. משלא עשתה כן גרמה להוצאות למשיב עליהן הוא רשאי לקבל שיפוי. מכל מקום, בנסיבות הנזכרות לא יעשה צו להוצאות בהליך שבפנינו.

12
13

התוצאה הינה, כאמור, כי הערעור נדחה.
הצדדים מופנים להליך תיאום הורי כמפורט בתסקיר האחרון מיום 7.11.16.

לפנים משורת הדין איננו עושים צו להוצאות.

העירבון שתפקידה המערערות יוחזר לה בתום שבועיים מהיום, באמצעות ב"כ.

מותר לפרסום ללא פרטים מזהים ובעיון שם ב"כ הצדדים.

ניתן היום, ג' ניסן תשע"ז, 30 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.

חנה קציט, שופטת

צבי יזמן, שופט

ורדה פלאוס, שופטת-אב"ד

22
23
24
25
26

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 24680-05-16 ב' נ"ב

תיק חיכוני מספר תיק חיכוני

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9